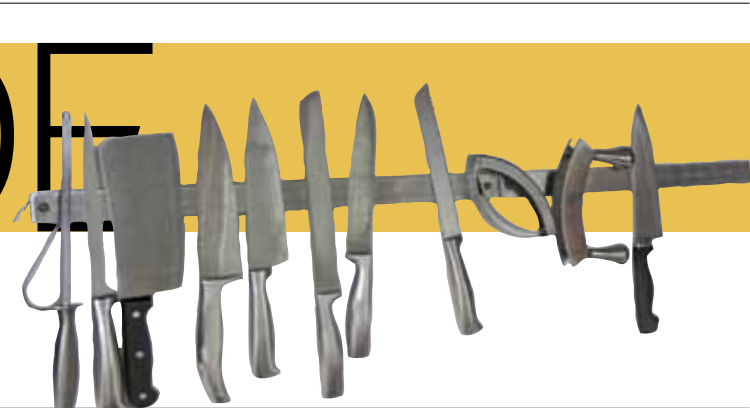

0	3	5	7	10	13	19	25	36	48	55	62	69	75	85	90	92	93	95	96	97	99	100
0	2	4	6	8	10	15	20	30	40	45	50	55	60	70	80	85	90	92	94	96	98	100

VIIKONVAIHDE

Pilli ohjaa. Paimenkoiran ohjaus on nopeampaa viheltämällä kuin sanallisilla käskyillä. **Sivu 15**

Sopii minulle. Yrittäjäys valitsee yrittäjän, sanoo vuoden nuori maa-seutuyrittäjä Maija Kylmänen. **Sivu 14**

Veitset valmiina. Kaskisissakin valmistaudutaan lauainta ravintolapäivään. **Sivu 16**

JANNE NOUSIAINEN

Jämsänkosken vanhempainyhdistyksen puheenjohtajan Kalle Heikkilän pojat, kuudesluokkalainen Miko ja neljäluokkalainen Oskari, käyvät Mäntykallion koulua Jämsänkoskella. Etenkin Korven koulun pienet oppilaat ovat iloinneet vanhempainyhdistyksen hankkimista välituntivälineistä.

Vanhempainyhdistykset aktivoituvat, kun koulua kohtaa jokin ongelma.

"Tämä on edullinen tapa vaikuttaa koululaisten hammasrervyteen", iloitsee Kalle Heikkilä.

Mitä pienemmät lapset, sen aktiivisemmat vanhemmat

Jämsänkosken vanhempainyhdistys haluaa olla muutakin kuin rahankeruumasiina. Rehtori iloitsee, kun yhteistyö kodin ja koulun välillä sujuu.

JÄMSÄ (MT)
Kun koululaisen paha olo näkyy ja kuuluu luokassa, kenen velvollisuus on puuttua asiaan?
"Minun mielestäni velvollisuus on jokaisella, joka asian huomaa", toivoo Jämsänkosken vanhempainyhdistys ry:n puheenjohtaja **Kalle Heikkilä**.
Heikkilän mielestä kasvatusvastuuta ei saa pallotella kuin kuumaa perunaa. Koululla on vastuu koulupäivän aikaista tapahtumista, vaikka päävastuu lapsesta on vanhemmilla.
"Koulun pitää saada kontakti vanhempiin, kun sille on tarve. Joskus vanhemmat on pakko herätellä."
Se ei ole helppoa, tietää ammatillainen.
"Ikuinen ongelma on se, miten saada yhteys niihin perheisiin ja vanhempiin, joiden lapsilla on ongelmia. He eivät osallistu vanhempainyhdistyksen toimintaan, saatikka muuhun kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön", pohtii Korven ja Mäntykallion koulujen rehtori **Antti Manninen** Jämsästä.
Kahden alakoulun rehtori kiittelee omien koulujensa vanhempien aktiivisuutta. Parannettavaa kuitenkin olisi.
"Mitä pienemmät lapset, sen aktiivisemmat vanhemmat."

visemmat vanhemmat. Kun sen pitäisi olla toisinpäin. Ei kymmenenvuotias vielä pärjää omillaan, vaikka monessa perheessä niin ajatellaan. Ja kahdeksaluokkalainen se vasta tukea tarvitseekin!"
Neuvostosta yhdistykseksi
Kodin ja koulun yhteistyötä on Jämsänkoskella tehty jo iät ja ajat, mutta toiminnan tiivistyttyä tuli aika perustaa oma vanhempainyhdistys. Nyt toista vuotta toimiva Jämsänkosken vanhempainyhdistys on Korven ja Mäntykallion koulujen vanhempien vahva äänitorvi.
"Vanhempaniilat ovat tärkeä foorumi, jossa viestejä saadaan välitettyä puolin ja toisin. Mutta tarvitaan myös tiiviimpää yhteistyöelintä, jollainen vanhempainyhdistys on", Manninen arvioi.
Korven ja Mäntykallion kouluilla vanhempainyhdistyksen tehtävänkuva on vielä muotoutumassa.
"Täällä lähtökohta ei ollut edunvalvonallinen. Yhdistyksen myötä taloudellisen puolen hoitaminen on helpompaa", kertoo Heikkilä.
Varoja hankitaan muun muassa kahvila-toiminnalla, diskoilla ja koiranäyttelyjen järjestämisellä. Yksi suurimmista tu-

loeristä on koulukuvauksen järjestäminen, jonka siirtyminen koulun vastuulta vanhempainyhdistyksen käsiin on ollut rehtorille helpottus.
"Se on herättänyt aina intohimoja ja meillä todettiin, että on selkeämpää antaa vanhempainyhdistyksen päättää, mihin mahdolliset korvaukset käytetään."
Raha ei ole vain ikävä paha. Sillä saadaan paljon hyvää aikaiseksi.
"Vanhempainyhdistys on hankkinut kouluillemme muun muassa välituntivälineistöä. Viimeisin ponnistus ovat kyselylipastillit, jotka vanhempainyhdistys järjesti kouluruokailun yhteyteen."
Nostetaan asioita esille
Vanhempainyhdistyksen päätehtävä ei ole varainhankinta, vaikka esimerkiksi leirikoulujen tukeminen nähdään tärkeäksi tehtäväksi.
"Emme halua, että yhdistys on vain rahankeruumasina. Kaikkein tärkeintä on aktivoida vanhempia ja toimia tiedonvälitysväylänä", kiteyttää Heikkilä.
Jämsänkosken vanhempainyhdistyksessä on oltu kiitollisia siitä, että vielä ei opettajia kaupungissa ole lomautettu. Sekin saattaa olla tulevaisuudessa edessä.
"Sellaisissa tilanteissa vanhempainyhdistyksen rooli on tärkeä. Meidän tehtävämme on järjestää vanhemmille foorumi, missä ajankohtaisia asioita nostetaan esiin ja ongelmia aletaan yhdessä ratkoa."
STINA HAASO

Ikuinen ongelma on se, miten saada yhteys niihin perheisiin ja vanhempiin, joiden lapsilla on ongelmia.

"Vanhempainyhdistys ei saa joutua hoitamaan kunnan tehtäviä paikkaamalla budjettipuutoksia", muistuttaa rehtori Antti Manninen.

Huoli lapsista on liikkeelle paneva voima

Koulun ja kodin välinen yhteistyö on Suomen vanhempainliiton ykkösasia, kun kysytään liiton toiminnanjohtaja **Tuomas Kurttilalta**.
"Nyt puhutaan paljon siitä, kenelle kasvatusvastuu kuuluu. Onko kasvataminen vanhempien vai koulun tehtävä? Ja mitä pitäisi tehdä, kun perheellä on ongelmia tai lapsi voi pahoin?" Kurttila kertoo.
Suomen vanhempainliiton näkemys on, että kasvatusvastuu on vanhemmilla, mutta koulu on vanhempien tukena kasvatuksessa.

Sudet saavat liikkeelle
Vanhempainyhdistystoiminta on Suomessa todella suosittua. Virallisia vanhempainyhdistyksiä, jotka ovat liittyneet Suomen vanhempainliittoon asti, on peräti 1371 kappaletta.
Tämän lisäksi monissa kouluissa toimii vapaamuotoisia vanhempaintoimikuntia tai -kerhoja.
"Tyypillisesti vanhemmat aktivoituvat, kun koulua kohtaa jokin ongelma."
Kurttilan mukaan viime aikoina tyypillisiä herättelijöinä toimivia aiheita ovat kyläkoulujen lakkauttamiset, si-

säilmaongelmat, koulukuljetukset ja lomautukset.
"Joillain alueilla esimerkiksi sudet ovat saaneet vanhemmat liikkeelle. Vanhemmat voivat kokea suurta hätää, jos lasten koulutie ei ole turvallinen, ja heitä ei kuulla."
Arjesta nousevia ongelmia
Vanhempainyhdistysten perustyö on arkista: varainhankintaa, erilaisien tilaisuuksien järjestämistä, luokkaretkivaltuotoihin osallistumista, tiedon välitystä kodin ja koulun välillä.

"Tärkeä tehtävä on vaikuttaminen oman koulun asioihin. Sillä on suuri merkitys, jos esimerkiksi sisäilmaongelmien kanssa kamppailevan koulun vanhemmat ja henkilökunta ovat yhdessä viemässä asioita eteenpäin."
Kunnissa puhutaan nyt paljon kouluverkoista ja siitä, montako koulua ylipäätään tulevaisuudessa tarvitaan.
"Paljon tehdään päätöksiä, joiden seurauksena kouluverkko harvenee. Silloin vanhempainyhdistyksen rooli on tärkeä koulun hengen vahvistamisessa."
STINA HAASO

Vanhemmuus, jos mikä, rajoittaa yksilön oikeuksia.

Vanhemmuus kateissa

Vanhemmuus ei ole nyt in. Se rajoittaa yksilön vapautta.
"Me elämme individualismin aikaa, ja vanhemmuus, jos mikä, rajoittaa yksilön oikeuksia", pohtii Korven ja Mäntykallion koulujen rehtori **Antti Manninen**.
Vanhemmuus on pitkä lista velvollisuuksia ja välttämättömyyksiä.
"Moni äiti ja isä kokee kriisinä sen, että lapsen myötä ei voikaan toteuttaa haluun miten tahtoo. Jos sitä ei ymmärrä, lapsen oikeus vanhempaan voi jäädä kakkoseksi."
Manninen muistuttaa, että harva vanhemmista haluaa ryhtyä tietoisesti

huonoksi äidiksi tai isäksi. "Jokainen vanhempi rakastaa lastaan. Voin kuvitella, millaisten paineiden keskellä vanhemmat yrittävät sovittaa palasia yhteen."
Rehtorin mielestä vanhemmuuden tukeminen on yksi tärkeimmistä vanhempainyhdistysten tehtävistä, vaikka se ei arkisessa toiminnassa välttämättä päällimmäisenä tule esiin.
"Vanhempainyhdistys ei saa eristäytyä todellisuudesta. Jos siitä tulee erinomaisten vanhempien pullantuoksuinen joukko, ei sellainen edes voi nähdä koulun ja perheiden arjen todellisia ongelmia."
STINA HAASO